

Landslægeembedets vejledning nr 5/2022 om vaccination mod COVID-19, influenza og pneumokoksygdom i efteråret 2022

Til læger, sygeplejersker, m.m.

Version 1, udgivet den 26. september 2022

NUN-Sag 2022-16793, Akt 1

I denne vejledning findes de grundlæggende principper for vaccinationsindsatsen mod COVID-19, influenza og pneumokoksygdom i efteråret 2022.

Baggrund for vaccinationsindsatsen

Selv om COVID-19 ikke længere anses for en samfunds-kritisk sygdom vurderes sygdommen internationalt fortsat for at kunne udgøre en folkesundhedsmæssig trussel. Vaccinationer og tidligere smitte har vist sig at beskytte effektivt mod alvorlig sygdom og død. Imidlertid har det vist sig, at immuniteten efter vaccination og tidligere smitte hurtigt falder. I Grønland havde en meget stor del af befolkningen to eller tre vaccinationer inden den store smittespredning i samfundet med Omikron-varianten i slutningen af december 2021 og de første måneder af 2022.

Det primære formål med det sæsonbaserede vaccinationsprogram mod Covid-19 er at beskytte personer i risiko mod at blive alvorligt syge, hvis de bliver smittet med SARS-CoV-2. Der er således tale om et risikobaseret vaccinationsprogram. Det vurderes også, at vaccination giver en vis reduktion i smittespredningen.

Det forventes, at der overalt på den nordlige halvkugle vil ske en betydelig smittespredning i løbet af vinteren 2022/23. Det anses i august 2022 for mest sandsynligt, at det vil være Omicron BA.5 undervarianten, der kommer til at dominere.

Ud over COVID-19 vaccinationsindsatsen udrulles et tilbud til alle 65+ årige om influenza-vaccination. Det forventes, at der er stor risiko for omfattende global smittespredning med influenza, som også forventes at nå Grønland. Endvidere indgår et tilbud om pneumokok-vaccination til udvalgte grupper.

Vaccinationsindsatsen

Indsatsen mod Covid-19 går primært på at tilbyde booster-vaccination med en variantopdaterede version af den oprindelige vaccine til alle på 50 år og ældre som tidligere har fået to eller tre vacciner. Endvidere indgår en bredere vaccinationsindsats mod influenza og en målrettet indsats mod invasiv pneumokoksygdom.

Der iværksættes i 2022/23 ikke et særligt børne-program for de 2 – 6 årige.

Målgrupper for vaccination efteråret 2022

De overordnede målgrupper for vaccinationsindsatsen fremgår af Tabel 1.

Vaccinationsprogram	Aldersbestemte målgrupper	Øvrige målgrupper
Covid-19 booster vaccination	50+ årige som tidligere er vaccineret minimum to gange.	- Borgere under 50 år i øget risiko for alvorligt forløb (se Bilag 2). - Sundheds- og plejepersonale i sundhedsvæsenet og på alderdomshjem under 50 år. (se Bilag 2). - Gravide
Covid-19 basis vaccination	Alle 18+ årige, som slet ikke er vaccineret eller er vaccineret en gang.	
Influenza-vaccination	65+ årige	- Borgere under 65 år i øget risiko for alvorligt forløb (se Bilag 1). - Sundheds- og plejepersonale - Gravide i 2. og 3. trimester
Pneumokok-vaccination	65+ årige som ikke er vaccineret de seneste 6 år.	Borgere i øget risiko for alvorlig sygdom.

Tabel 1: Overordnet program for vaccinationsindsatsen efterår/vinter 2022

Skæringsdatoen for, hvor når man anses for at opfylde alderskriteriet på henholdsvis 50-årige og 65-år er den 15. januar 2023.

Der skal være gået minimum tre måneder siden færdiggørelse af den primære vaccinations-serie før der tilbydes den nye Covid-19 booster vaccination.

Øvrige målgrupper er for de tre vacciner overordnet defineret i **Tabel 2**. I **Bilag 1** findes en mere detaljeret Som udgangspunkt vil målgruppen skulle defineres lokalt af sundhedsvæsenet, som efterfølgende indkalder målgruppen. Møder der borgere op som mener sig omfattet af "Øvrige målgrupper" foretages en konkret vurdering af lægen på vaccinationsstedet. Reglerne bør ikke tolkes restriktivt.

I **Bilag 1** til denne vejledning findes en detaljeret oversigt over målgrupper.

Sundheds- og plejepersonale i sundhedsvæsenet og på alderdomshjem: Personale tilbydes Covid-19 boostervaccination og influenza-vaccination, der har tæt kontakt med borgere og patienter i øget risiko for alvorligt forløb med covid-19 i forbindelse med opgaver indenfor pleje, omsorg og behandling. Hjemmehjælpere vurderes som udgangspunkt ikke omfattet af tilbuddet.

Gravide og ammende: Vaccination mod Covid-19 kan ske fra 1. trimester. Det gælder uanset, om det er første gang den gravide vaccineres mod Covid-19, eller om der er tale om en booster-vaccination. Influenza-vaccinen må kun anvendes i 2. og 3. semester, da der er tale om en levende, svækket vaccine.

Ammende vaccineres efter samme retningslinjer som alle andre, dvs. de kun skal vaccineres, hvis de tilhører gruppen "**Øvrige målgrupper**".

Covid-19 basis vaccination: Der iværksættes ingen konkrete initiativer for at nå 18-49 årige ikke vaccinerede eller som kun er vaccineret en gang. Personer på 18 år og ældre, som møder frem på

vaccinations-stederne, tilbydes eventuelle manglende basis-vaccinationer og eventuelt 1. booster-vaccination. Den variantopdaterede Spikevax®-vaccine er ikke godkendt som basis-vaccine, dvs. til de to første vaccinationer.

Unge under 18 år skal ikke tilbydes hverken basis-vaccination eller booster-vaccination. Børn og unge, der er i særligt øget risiko for et alvorligt forløb med covid19, vil fortsat have mulighed for både primær- og booster-vaccination efter en konkret, individuel vurdering af en speciallæge.

Tilstand	Covid-19	Influenza	Pneumokok
	<50 år	<65 år	<65 år
Kroniske lungesygdomme, eller påvirket respiration på grund af nedsat muskelkraft	x	x	x
Hjerte- og karsygdomme, undtagen velreguleret forhøjet blodtryk	x	x	x
Diabetes 1 eller 2 (sukkersyge)	x	x	x
Medfødt eller erhvervet immundefekt, inkl. organ- eller stamcelletransplantation	x	x	x
Kronisk nyresygdom	x	x	x
Kronisk leversygdom	x	x	x
Andre alvorlige sygdomme, hvor tilstanden ifølge lægens vurdering medfører en alvorlig sundhedsrisiko	x	x	x
Gravide	x (1., 2. og 3. trimester)	x (2. og 3. trimester)	
Svær overvægt (BMI >35)	x	x	
Personer i samme husstand som personer med medfødt eller erhvervet immundefekt, efter en lægelig vurdering	x	x	
Anbefaling kun for covid-19			
Kræftsygdom (i behandling for)	x		
Svære mavetarm-lidelser med påvirket almentilstand og betydelig nedsat ernæringstilstand (fx korttarmssyndrom)	x		
Alvorlige neurologiske sygdomme	x		
Alvorlige reumatologiske sygdomme	x		
Svær psykisk sygdom og/eller svært misbrug	x		
Downs syndrom	x		
Anbefaling kun for pneumokok			
Manglende milt eller dysfunktion af milten			x
Liquorlækage			x
Tidligere invasiv pneumokoksygdom			x
Cochlear implantation			x

Tabel 2: Særlige målgrupper for Covid-19 vaccination. Der er ingen særskilte anbefalinger kun gældende for influenza. Se også Bilag 1.

Vacciner, som indgår i vaccinationsprogrammet i efteråret 2022

1. Generelt om Covid-19 vaccinerne: Ved vaccinationsindsatsen i efteråret 2022 er der variantopdaterede versioner af Moderna's Spikevax og Pfizer-BioNTech's Comirnaty-vaccine tilgængelige. I Grønland vil kun den variantopdaterede versioner af Moderna's Spikevax blive anvendt som booster-vaccine. Borgere, som er primærvaccineret med Pfizer-BioNTech's Comirnaty-vaccine vil kunne blive booster-vaccineret med den variantopdaterede version af Moderna's Spikevax vaccine.

De variantopdaterede vacciner har principielt samme sammensætning som de tidligere anvendte vacciner, mende halvdelen af det virksomme signalstof (mRNA) er erstattet af mRNA, der koder for spikeproteinet for en eller flere omikron-varianter, mens den anden halvdel uændret koder for den oprindelige Wuhan-variant. Disse variant-opdaterede vaccinerne benævnes derfor bivalente vacciner. De første variantopdaterede Spikevax®-vacciner, der bliver tilgængelige i Grønland, er baseret på omikron-varianten BA.1.

Der er internationalt faglig konsensus om, at covid-19 vacciner til primærvaccination foreløbigt fortsat bør baseres de oprindelige mRNA-vacciner.

A: Covid-19 booster vaccine: Spikevax bivalent Original / Omicron BA.1. Dosis 0,5 ml. intramuskulært. Vaccinen indeholder 25 microgram elasomeran, en COVID-19 mRNA vaccine og 25 microgram imelasomeran, en COVID-19 mRNA vaccine. Et hætteglas indeholder 2,5 ml. (fem doser á 0,5 ml).

B: Covid-19 original vaccine: Spikevax Original. Dosis 0,5 ml. intramuskulært. Hver hætteglas indeholder 10 doser.

Begge vacciner gives normalt i musculus deltoideus.

Kontraindikationer: Kendt, sikker allergi mod vaccinen (fx allergisk straks-reaktion (anafylaksi) i forbindelse med 1. stik). Kendt allergi mod et af hjælpestofferne i vaccinen.

Udskydelse af vaccination: I følgende situationer bør vaccination udskydes:

1. Akut syg med feber over 38⁰. Man kan godt blive vaccineret, hvis personen blot har let temperaturstigning eller lette infektioner som fx forkølelse.
2. Patienter med covid-19 eller mistanke om Covid-19.
3. Covid-19 inden for 1 måned før vaccination.
4. Operation inden for 1 uge før eller efter vaccinationen.

2. Influenza-vaccine:

Influenza-vaccination kan gives samtidig med Covid-19 booster vaccine eller Covid-19 original vaccine. Influenzavaccinerne indeholder antigener fra to forskellige stammer af influenza type A og to stammer af influenza type B.

Kontraindikationer: Personer som har haft alvorlige bivirkninger ved tidligere vaccination med vaccinen. Personer med alvorlig allergi overfor et eller flere af indholdsstofferne (fx formaldehyd, neomycin, gentamicin eller æg).

Udskydelse af vaccination: I tilfælde af akut sygdom eller feber over 38°C, bør vaccination udskydes.

3. Pneumokok-vaccine: Pneumovax, 23-valent. Grundvaccination består af én dosis. Er personen tidligere vaccineret anbefales revaccination 6 år efter sidste vaccination. Pneumokokvaccine gives for at beskytte mod invasiv sygdom, dvs. pneumokoksepsis og -meningitis, samt mod pneumokokpneumoni. Effekten er bedst dokumenteret for invasiv sygdom. Pneumokok-vaccinen kan gives samtidig med influenza-vaccination og Covid-19 booster vaccination.

Kontraindikationer: Personer som har haft alvorlige bivirkninger ved tidligere vaccination med vaccinen. Personer med alvorlig allergi overfor et eller flere af indholdsstofferne.

Udskydelse af vaccination: I tilfælde af akut sygdom eller feber over 38°C, bør vaccination udskydes.

Ansvar ved vaccinationer

Vaccination skal foretages af en læge, som i henhold til lægeloven for Grønland har tilladelse til selvstændigt virke som læge, eller af en anden person, som arbejder på lægens ansvar. Det skal altid være helt klart, hvem en vaccinatør referer til og kan rette henvendelse til i tvivlstilfælde om kontraindikationer og håndtering af akutte bivirkninger. I tvivlstilfælde kan den ansvarlige læge kontakte landslægen (tlf. 553561).

Som udgangspunkt bør der være læge til stede på vaccinationsstederne, men den lægeligt ansvarlige kan fravige dette efter en konkret vurdering af de involverede medarbejderes kompetencer.

Registrering af vaccinationer i EPJ og det danske Coronapas

Alle vaccinationer registreres manuelt i COSMIC under "Vaccinationskort – Øvrige" (skal suppleres).

Der vil kun på anmodning ske registrering i det danske Coronapas. Såfremt borgeren har et konkret behov for Coronapas skal vedkommende anmode Coronasekretariatet om dette på mailadressen corsek@nanoq.gl.

Tilrejsende og udrejsende borgere

Tilrejsende arbejdskraft med midlertidigt ophold i Grønland kan tilbydes vaccination efter samme regler som herboende.

Herboende, som opholder sig i Danmark på det tidspunkt der udbydes vaccination på deres sædvanlige opholdssted her i landet, kan blive vaccineret vederlagsfrit i Danmark. Personer, som har bopæl inden for Rigsfællesskabet, er ikke omfattet af reglerne om, at opholdet skal være af en vis varighed.¹

Nuuk, 26. september 2022, Henrik L Hansen

¹ Bekendtgørelse nr 1260 af 09/09/2022 om gratis vaccination mod influenza, pneumokokker og COVID-19 til visse persongrupper.

Bilag 1: Detaljerede definitioner af målgrupper

Dette bilag er en udbygning af Vejledningens Tabel 2 over målgrupper for vaccination mod Covid-19, influenza og pneumokokker.²

Covid-19: Følgende patientgrupper anses for at en øget risiko for at blive alvorligt syge af covid-19 og anbefales derfor vaccination/boostervaccination selv om de er under 50 år:

1. Kronisk lungesygdom eller påvirket respiration på grund af nedsat muskelkraft
2. Hjerter- og karsygdom (undtaget velreguleret forhøjet blodtryk)
3. Diabetes 1 eller 2 (sukkersyge)
4. Medfødt eller erhvervet immundefekt, inkl. organ- eller stamcelletransplantation
5. Kronisk nyre- eller leversygdom
6. Andre alvorlige sygdomme, hvor tilstanden ifølge lægens vurdering medfører, at covid-19 udgør en alvorlig sundhedsrisiko
7. Svær overvægt (BMI over 35)
8. I behandling for kræftsygdom
9. Svære mave-tarm-lidelser med påvirket almentilstand og betydelig nedsat ernæringstilstand
10. Alvorlige neurologiske sygdomme
11. Alvorlige reumatologiske sygdomme
12. Svær psykisk sygdom og /eller svært misbrug
13. Downs syndrom

Influenza: Følgende patientgrupper anses for at en øget risiko for at blive alvorligt syge af influenza og anbefales derfor vaccination selv om de er under 65 år:

1. Personer med følgende tilstande:
 - a) Personer med kroniske lungesygdomme.
 - b) Personer med hjerte- og karsygdomme (undtaget isoleret, velreguleret forhøjet blodtryk).
 - c) Personer med diabetes 1 eller 2 (sukkersyge).
 - d) Personer med medfødt eller erhvervet immundefekt.
 - e) Personer med påvirket respiration på grund af nedsat muskelkraft.
 - f) Personer med kronisk lever- og nyresvigt.
 - g) Personer med svær overvægt (vejledende BMI>35) efter en lægelig vurdering.
2. Børn fra 6 måneder og voksne med alvorlige sygdomme, hvor tilstanden ifølge lægens vurdering medfører, at influenza udgør en alvorlig sundhedsrisiko.
3. Personer i samme husstand som børn i øget risiko for alvorlig influenza.
4. Personer med andre alvorlige sygdomme, hvor tilstanden ifølge lægens vurdering medfører, at influenza udgør en alvorlig sundhedsrisiko.
5. Gravide i 2. eller 3. trimester.
6. Personer i samme husstand som personer med medfødt eller erhvervet immundefekt.

² Bilaget er udarbejdet på basis af danske retningslinjer. Se nærmere på <https://www.sst.dk/da/vaccination>

Pneumokokker: Følgende patientgrupper anses for at en øget risiko for at blive alvorligt syge af influenza og anbefales derfor vaccination selv om de er under 65 år:

1. Personer, som har en kronisk lidelse:
 - a) Personer med manglende milt eller dysfunktion af milten.
 - b) Personer med påvirket respiration på grund af nedsat muskelkraft.
 - c) Personer med medfødt eller erhvervet immundefekt.
 - d) Personer med liquorlækage.
 - e) Personer med tidligere invasiv pneumokoksygdom.
 - f) Personer med Cochlear implantation.
 - g) Personer med stamcelletransplantation.
 - h) Personer med organtransplantation.
 - i) Personer med diabetes mellitus.
 - j) Personer med kronisk hjertesygdom.
 - k) Personer med kronisk lungesygdom.
 - l) Personer med kronisk nyresygdom.
 - m) Personer med kronisk leversygdom.

2. Personer, der ikke er fyldt 18 år, og som har sygdomme eller tilstande, der giver særlig risiko for invasiv pneumokoksygdom, som nævnt i litra a til h, efter en lægelig vurdering:
 - a) Personer med cyanotiske hjertesygdomme.
 - b) Personer med hjerteinsufficiens.
 - c) Personer som har gennemgået palliativ operation for hjertesygdom.
 - d) Personer med hæmodynamisk betydende residua efter hjerteoperation.
 - e) Personer med kronisk lungelidelse (f.eks. cystisk fibrose).
 - f) Personer med hypodynamisk respirationsinsufficiens.
 - g) Personer med nefrotisk syndrom.
 - h) Personer med immundefekter, eksklusiv agammaglobulinæmi og SCID.

3. Personer med andre alvorlige sygdomme eller tilstande, som efter en konkret lægefaglig vurdering giver særlig høj risiko for invasiv pneumokoksygdom.